

СТАНОВИЩЕ

от проф. Ирен Йорданова Пелтекова, д-р, СУ „Св. Климент Охридски“
Член на Научно жури, съгласно Заповед на Ректора на НСА № 340/05.04.2021 г.

Относно материалите, представени за присъждане на ОНС „доктор“
от Ровена Елмази, докторант задочна форма на обучение
към катедра „Теория на спорта“, Факултет „Спорт“, НСА „Васил Левски“
Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт
Професионално направление 7.6 Спорт
Докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

Тема на дисертацията: „**Management of selection system and control of sport preparation of 10 – 12-year-old basketball players in Albania**“ („Управление на системата за подбор и контрол на спортната подготовка на 10 – 12-годишни баскетболисти в Албания“)

Научен ръководител: проф. Даниела Дашева, дп

1. Общо описание на представените материали

За защитата са представени дисертационен труд, автореферат и три публикации по темата на дисертационното изследване.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантката Ровена Елмази е родена през 1982 г. в Албания. От 2018 г. е докторант към катедра „Теория на спорта“ при НСА, Р. България. През 2017 г. придобива степен „магистър“ по „Публично право“ в юридическия факултет на университета в Тирана. През 2014 г. се е дипломирала като „бакалавър“ в същия факултет. От 2002 до 2004 г. е учила и успешно завършила Академията за физическо възпитание и спорт „Vojo Kushi“ в Тирана.

Спортният опит на докторантката е впечатляващ. Ровена Елмази има богата 19-годишна баскетболна кариера от 1995 до 2014 г. През тези години е била капитан на националния отбор на Албания, играла е в утвърдени клубни отбори в страната си, с които печели две шампионски титли, три пъти е носител на купата на Албания и супер купата. Печелила е приза за най-добър играч на шампионата в сезон 1999/2000.

Тя е утвърдена и успешна баскетболистка на позиция плеймейкър. Била е две години треньор по баскетбол на момичета.

Всички тези години определят последователният ѝ интерес към спортната проблематика като теория и методология, който тя демонстрира, чрез приемствеността от състезател, треньор и учител по физическо възпитание към научен изследовател и съветник на Министъра на образованието, спорта и младежта на Албания.

3. Актуалност и значимост на тематиката

Темата на дисертационния труд е изключително актуална, особено за държави с малко население и ограничени финансови средства, осигурявани за професионален спорт. Различни социални и икономически фактори влияят на развитието на баскетболната игра в световен мащаб и резултатите от това изследване потвърждават този факт.

Дисертацията е с фокус върху организационната ефективност и управлението на системата за разпознаването (идентифицирането), подбора и развитието на таланти в областта на спорта.

Трудът е насочен не само към треньори по баскетбол, но и към управляващи органи на държавата, ръководители на федерации и спортни администратори, към учители по физическо възпитание и не на последно място към родителите.

Това е недостатъчно изследвана тематика, а подготовката на докторанта ѝ позволява да навлезе в дълбочина в нея и да изведе стойностни препоръки, тенденции и методика за идентифицирането и развитието на баскетболни таланти в Албания.

4. Общо описание на дисертационния труд и характеристика

Дисертацията на Ровена Елмази се състои от абстракт, благодарности, предговор, списък с фигурите, таблиците и графики, списък със съкращенията, увод, пет раздела (глави), библиография, списък с използвани уебсайтове и приложения с общ обем от 207 страници. Текстът е илюстриран с 5 фигури, 31 таблици и 36 графики.

В първия раздел (първа глава) – „Постановка на проблема и преглед на литературата“ се проследява историческото развитие и моментното състояние на баскетбола в Албания. Обърнато е внимание на съществуващите модели на управление за идентифицирането на спортни таланти и етапите при откриването и развитието им. Направена е класификация на критериите за подбор в баскетбола и спецификата при развитието на млади таланти. Всичко това е подкрепено с анализи от научни източници.

Във втория раздел (втора глава) – „Методология на изследването“ са представени научните търсения и изследователски проблеми. Посочени са коректно целите, две хипотези, които ще бъдат положени на проверка и стратегията за провеждане на изследването. Определена е целевата група, а именно: 119 треньори по баскетбол; 93 мениджъри по баскетбол; 200 учители по физическо възпитание; и 1051 ученици на възраст 10 – 12 години – 641 ученици и 410 млади баскетболисти. Конкретизирани са четири специфични анкети – за треньори по баскетбол, за баскетболни администратори, за учители по физическо възпитание и за ученици между 10 – 12 години. Разкрити са показателите на тестовата батерия, която наброява 25 показателя. Тестовата батерия е разделена на три групи: за физическо развитие, за установяване на нивото на специфичната физическа подготовка и за установяване на специфични технически умения. Всичко е прецизно формулирано и представено.

В трети раздел (трета глава) – „Анализ на данните и открития“ резултатите от емпиричното изследване и анкетното проучване са анализирани коректно и представени нагледно в таблици и графики. Прави отлично впечатление синтезирането на изводите по отношение на изследваните 25 признаци. Направеният анализ позволява на докторантката да обоснове необходимостта от създаването на работеща многоинституционална система, която ще допринесе за успешното идентифициране на талантиливи играчи и качествена подготовка на баскетболисти в Албания още от най-ранна възраст.

В четвърти раздел (четвърта глава) – „Дискусии и предложения“ е направена дискусия въз основа на получените резултати от анкетното проучване, което включва четири основни институции. Подчертава се, че в условията на настоящите процеси в Албания се налага промяна при откриването и подготовката на елитни баскетболисти. Това твърдение е на базата на резултати, които показват „съществени разлики при учениците от различните възрасти, но най-съществени в двигателното развитие са тези между учениците от селските и градските райони“.

Пети раздел (пета глава) – „Обобщение, препоръки и допълнителни насоки“. Докторантката в този раздел много отговорно е направила обобщение на своето научно проучване и е формирала 14 препоръки към Управляващите органи и Албанската федерация по баскетбол, които биха помогнали за правилното разпределение на отговорностите в спортната система и за развитието на нейната функционалност.

Ровена Елмази демонстрира увереност и дава допълнителни насоки както за въздействието на доброволчеството в спорта и голямата роля на местната власт, така и за възможностите да се привличат спонсори към спорта. Тя подчертава важноста на съвременните технологии за наблюдение на спортните показатели от деца до

възрастни и актуално прави паралел между спорта и използването му като инструмент за борба срещу инфекциозните заболявания и по-конкретно Ковид 19.

5. Информационно осигуряване. Библиография

Библиографията включва 286 литературни източника като в по-голямата си част са от последните 10 – 15 години, което показва актуалност по проблематиката и желание за „сверяване на часовника“ с най-новите изследвания. Докторантката е използвала и базови научни трудове и 15 интернет препратки. Изданията на авторите са публикувани в световни научни източници от Америка и Европа. Макар и малко, но са използвани изследвания на български автори по тематиката. Всички публикации са на латиница. Цитатите и позоваванията в текста са точно изписани.

6. Основни научни и практико-приложни приноси в дисертационния труд

Оценявам като постижение на дисертацията подходът, че докторантката тръгва от теоретични въпроси за прилагането на управленски стратегии и значението им за регулиране на спортните постижение, преминава през училищната система и достига до организационната ефективност за идентифициране и развитие на спортни таланти в една частна спортна дисциплина, като баскетбола.

Изводите и препоръките, които прави Ровена Елмази са добра основа за развиване на научни знания в посока за изясняване на методите за идентифициране и развиване на баскетболни таланти. Това е принос към разбирането на специфичните управленски и баскетболни процеси, протичащи в съвременната спортна общност в Албания, независимо дали са с положителен или отрицателен знак.

Теоретичните и практически приноси от това проучване могат да бъдат полезни за: учителите по физическо възпитание; треньорите, баскетболистите; управляващи органи и Албанската федерация по баскетбол, както и ръководителите на спорта в страната.

7. Оценка на автореферата

Авторефератът е с обем от 40 страници (формат А4). Изготвен е коректно, като структурата му следва хронологично съдържанието и основните резултати постигнати в дисертацията.

8. Публикации по темата

Ровена Елмази е представила по темата на дисертацията 3 (три) публикувани доклада на английски език. Приложени са списък и копия на научните публикации. Публикациите са свързани с научните търсения от дисертационното изследване.

Освен че са отпечатани, докладите са представени в три международни научни конференции – в България, Хърватия и Албания.

9. Заключение

Дисертационният труд е актуален и богат на информация, изводи и препоръки. Обширният анализ е подплатен със сериозно емпирично проучване. Дисертационният труд допринася за обогатяване на съществуващите знания за подбора в спорта. Ровена Елмази демонстрира умения за прилагане на съвременни изследователски методи, показва добри теоретични познания в областта на баскетболната подготовка. Авторефератът, дисертацията и публикациите са написани на много добър научен език.

Като имам предвид гореизложеното, убедено препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Ровена Елмази образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 7.6 – Спорт за дисертационния ѝ труд „Management of selection system and control of sport preparation of 10 – 12-year-old basketball players in Albania“ („Управление на системата за подбор и контрол на спортната подготовка на 10 – 12-годишни баскетболисти в Албания“).

14 май 2021 г., София

Подпис:

Проф. д-р Ирен Пелтекова

OPINION

by Full Prof. Iren Yordanova Peltekova, PhD, SU "St. Kliment Ohridski "

Member of the Scientific Jury, according to the Order of the Rector of NSA
№ 340/05.04.2021

Regarding the materials submitted for the award of ONS "Doctor"

by Roven Elmazi, PhD student part-time

to the Department of Sports Theory, Faculty of Sports, NSA "Vasil Levski"

Field of higher education 7. Health and sports

Professional field 7.6 Sports

Doctoral program "Theory and methodology of sports science".

**Dissertation topic: "Management of the selection system and control of sports
preparation of 10 – 12-year-old basketball players in Albania"**

Dissertation chair: Full Prof. Daniela Dasheva, D.Sc.

1. General description of the submitted materials

For the defense, a dissertation, an abstract and three publications on the topic of the dissertation research, are presented.

2. Brief biographical data about the doctoral student

Doctoral student Roven Elmazi was born in 1982 in Albania. Since 2018 he has been a PhD student at the Department of Sports Theory at the National Sports Academy, Republic of Bulgaria. In 2017, he obtained a Master's degree in Public Law from the Faculty of Law at the University of Tirana. In 2014 she graduated as a "bachelor" in the same faculty. From 2002 to 2004 she studied and successfully graduated from the "Vojo Kushi" Academy of Physical Education and Sports in Tirana.

The sports experience of the doctoral student is impressive. Roven Elmazi has a rich 19-year basketball career from 1995 to 2014. During these years she was the captain of the national team of Albania, played in established club teams in her country, with which she won two championship titles, three times winner of the Cup of Albania and the Super Cup. She won the prize for the best player of the championship in the 1999/2000 season. She is

an established and successful basketball player in the position of playmaker. She was a girls basketball coach for two years.

All these years define her consistent interest in sports issues as a theory and methodology, which she demonstrates through the continuity from athlete, coach and physical education teacher to researcher and advisor to the Minister of Education, Sports and Youth of Albania.

3. Relevance and significance of the topic

The topic of the dissertation is extremely relevant, especially for countries with small populations and limited financial resources provided for professional sports. Various social and economic factors influence the development of the basketball game worldwide and the results of this study confirm this fact.

The dissertation focuses on the organizational efficiency and management of the system for recognition (identification), selection and development of talented athletes in the field of sports.

The work is aimed not only at basketball coaches, but also at government bodies, heads of federations and sports administrators, physical education teachers and finally parents.

This is an insufficiently researched topic, and the preparation of the doctoral student allows her to delve into it and bring out valuable recommendations, trends and methodology for the identification and development of basketball talents in Albania.

4. General description of the dissertation and characteristics

Rovera Elmazi's dissertation consists of an abstract, acknowledgements, preface, list of figures, tables and graphs, list of abbreviations, introduction, five sections (chapters), bibliography, list of used websites and appendices with a total volume of 207 pages. The text is illustrated with 5 figures, 31 tables and 36 graphs.

Section One (first chapter) - "PROBLEM STATEMENT AND LITERATURE REVIEW" traces the historical development and current state of basketball in Albania. Attention is paid to the existing management models for the identification of sports talents and the stages in their discovery and development. A classification of the selection criteria in basketball and the specifics of the development of young talents has been made. All this is supported by analyzes from scientific sources.

Section II (second chapter) - "METHODOLOGY OF THE RESEARCH" presents scientific research and research problems. The objectives, two hypotheses that will be tested and the strategy for conducting the research are correctly indicated. The target group has been determined, namely: 119 basketball coaches; 93 basketball managers; 200 physical education teachers; and 1051 students aged 10 - 12 – 641 students and 410 young basketball players. Four specific questionnaires have been identified - for basketball coaches, for basketball administrators, for physical education teachers and for students between 10 and 12 years old. The indicators of the test battery, which has 25 indicators, have been revealed.

The test battery is divided into three groups: for physical development, for establishing the level of specific physical training and for establishing specific technical skills. Everything is precisely formulated and presented.

In the section III (third chapter) - "ANALYSIS OF THE DATA AND FINDINGS" the results of the empirical research and the survey are analyzed correctly and presented in tables and graphs. The synthesis of the conclusions regarding the studied 25 indicators makes an excellent impression. The analysis allows the PhD student to justify the need to create a functioning multi-institutional system that will contribute to the successful identification of talented players and quality training of basketball players in Albania from an early age.

In the section IV (fourth chapter) - "DISCUSSIONS AND SUGGESTIONS" a discussion was made based on the results of the survey, which includes four main institutions. It is emphasized that in the current processes in Albania, a change is needed in the discovery and training of elite basketball players. This statement is based on results that show "significant differences in students of different ages, but the most significant in motor development are those between students in rural and urban areas."

Section V (Chapter Five) - "SUMMARY, RECOMMENDATIONS AND FURTHER IMPLICATIONS". The doctoral student in this section summarized her research and formed 14 recommendations to the Governing Bodies and the Albanian Basketball Federation, which would help the proper distribution of responsibilities in the sports system and the development of its functionality.

Rovena Elmazi demonstrated confidence and provided additional guidance on the impact of volunteering in sport and the great role of local government, as well as on the opportunities to attract sponsors to sport. It emphasizes the importance of modern technologies for monitoring sports performance from children to adults and draws a parallel between sport and its use as a tool to combat infectious diseases, in particular Covid 19.

5. Information provision. Bibliography

The bibliography includes 286 literature sources, most of which are from the last 10 – 15 years, which shows the relevance of the issue and the desire to "adjust the clock" with the latest research. The doctoral student also used basic scientific papers and 15 internet references. The authors' publications have been published in worldwide scientific sources from America and Europe. Although not many, but a few research papers by Bulgarian authors on the subject have been used. All publications are in Latin script. The quotations and references in the text are accurately written.

6. Main scientific and practical-applied contributions in the dissertation work

I evaluate as an achievement of the dissertation the approach that the doctoral student starts from theoretical issues for the application of management strategies and their

importance for regulating sports achievement, goes through the school system and reaches organizational efficiency for identification and development of sports talents in basketball. The conclusions and recommendations made by Roven Elmazi are a good basis for developing scientific knowledge in the direction of clarifying the methods for identifying and developing basketball talents. This is a contribution to the understanding of the specific management and basketball processes taking place in the modern sports community in Albania, whether with a positive or negative sign.

The theoretical and practical contributions from this study can be useful for: physical education teachers; coaches, basketball players; governing bodies and the Albanian Basketball Federation, as well as the country's sports leaders.

7. Evaluation of the abstract

The abstract has a volume of 40 pages (A4 format). It is prepared correctly, as its structure follows chronologically the content and the main results achieved in the dissertation.

8. Publications on the topic

Roven Elmazi presented 3 (three) published reports in English on the topic of the dissertation. A list and copies of scientific publications are attached. The publications are related to the scientific research of the dissertation research.

In addition to being published, the papers were presented at three international scientific conferences - in Bulgaria, Croatia and Albania.

9. Conclusion

The dissertation is up-to-date and rich in information, conclusions, and recommendations. The extensive analysis is backed by thoughtful empirical research. The dissertation contributes to the enrichment of the existing knowledge about the selection in sports. Roven Elmazi demonstrates skills in applying modern research methods, shows good theoretical knowledge in the field of basketball training. The abstract, dissertation and publications are written in very good scientific language.

In view of the above, I strongly recommend the esteemed Scientific Jury to award Roven Elmazi the educational and scientific degree "Doctor" (PhD) in professional field 7.6 - Sports for her dissertation "Management of selection system and control of sport preparation of 10 – 12-year-old basketball players in Albania".